

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/233389,30-rocznica-smierci-Grazyny-Lipinskiej-niezlomnej-patriotki-bohaterki-najnowszej.html>
26.02.2026, 20:20

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej – niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski

26 i 27 listopada 2025 roku obchodziliśmy 30. rocznicę śmierci ppłk Grażyny Lipińskiej (1902–1995) – jednej z najbardziej niezwykłych Polek XX wieku: żołnierza Armii Krajowej, uczestniczki konspiracji wileńskiej, więźniarki sowieckich łagrów, pedagoga i harcmistrzyni.

26.11.2025

[Armia Krajowa](#) [Harcerstwo](#) [Kobiety](#)

W uroczystościach wzięli udział zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma, dyrektor Biura Edukacji Narodowej dr Adam Pleskaczyński, badacze, harcerze oraz osoby, które znały Grażynę Lipińską osobiście. W programie znalazły się m.in. uroczystości patriotyczne, pokaz filmu dokumentalnego *Grażyna Lipińska – Niepokonana*, otwarcie wystawy biograficznej oraz spotkania poświęcone jej życiu i działalności.

- Wspominamy dzisiaj bohaterkę wolnej Polski, która była autorytetem, wzorem i uosobieniem wierności niepodległej Rzeczypospolitej. Spisane w niewoli wspomnienia wydała pod wymownym tytułem Jeśli zapomnę o nich... zaczerpniętym z Dziadów. „Jeśli zapomnę o nich, Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie!” – ktoś z nas miałby odwagę za Mickiewiczem wypowiedzieć te słowa z pełną odpowiedzialnością i świadomością ich treści? Grażyna Lipińska taką odwagę miała, bo pamięć o nich – rodakach, z którymi dzieliła wiarę, cierpienia i nadzieję – niosła przez całe życie w sercu

- napisał w liście skierowanym do uczestników uroczystości Prezydent RP Karol Nawrocki.

- Skromny grób Grażyny Lipińskiej kryje ciało bohatera, człowieka, który całe swoje życie poświęcił Rzeczypospolitej. Jej życie to historia Polski. Urodziła się, gdy Polski nie było, gdy ponownie zaczęła się pojawiać na mapach Europy. Walczyła o to, aby Ojczyzna powstała i obroniła swoją niepodległość

- zaznaczył zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma podczas pierwszego dnia obchodów.

Uroczystości zorganizowane przez Biuro Edukacji Narodowej IPN mają na celu przypomnienie postaci kobiety, która w najtrudniejszych momentach historii zachowała niezłomność, odwagę i wiarę w niepodległą Polskę. Życie Grażyny Lipińskiej jest symbolem losów pokolenia, które w imię wolności gotowe było ponieść najwyższą ofiarę.

Wydarzenia rocznicowe odbyły się w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki w Warszawie. Wystawa, projekcje filmowe i dyskusje historyczne ukazały życie Grażyny Lipińskiej jako świadectwo wierności wartościom i troski o przyszłe pokolenia. Obchody zakończyło spotkanie upamiętniające bohaterkę przy tablicy poświęconej jej pamięci na warszawskiej Saskiej Kępie.

G. Lipińska na Politechnice Warszawskiej, z prawej zastępca dyr. Biblioteki Głównej PW Anna Wojciechowska, ok. 1990 r.
Fot. Archiwum Rodzinne Grażyny Lipińskiej

G. Lipińska w Zakopanem, 1958 r. Fot. Archiwum Rodzinne Grażyny Lipińskiej

Grażyna Lipińska, obok hm. Maria Dekert, lata 90. Fot. Archiwum rodziny Grażyny Lipińskiej

Wrocław 1963 r., trzy były łagierniczki, od lewej prawdopodobnie Janina Wysoczańska-Klawińsz, Grażyna Lipińska, Maria Pelczarska. Archiwum Rodzinne Grażyny Lipińskiej

Harmonogram:

26 listopada 2025 r.

10:00 - odczytanie listu od Prezydenta RP dr Karola Nawrockiego, uroczyste złożenie wieńców na grobie ppłk Grażyny Lipińskiej na Cmentarzu Parafialnym na Służewie (ul. Fosa) przy udziale zastępcy prezesa IPN dr. Mateusza Szpytmy oraz asysty wojskowej Garnizonu Warszawa i asysty harcerek 17 Rozwadowskiej Drużyny Harcerek ZHR

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia im. Janusza Kurtyki
ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

12:00 - otwarcie wystawy „Grażyna Lipińska 1902-1995. Życiorys XX wieku”, dyrektor BEN IPN dr Adam Pleskaczyński

12:15 - prezentacja 1-2 części filmu „Grażyna Lipińska - Niepokonana”

12:35 - Adam Hlebowicz, „Dlaczego Grażyna Lipińska jest jedną z najważniejszych Polek XX w.”

13:05 - prezentacja 3-4 części filmu „Grażyna Lipińska - Niepokonana”

13:30 - dr Kazimierz Krajewski, „Marsze śmierci 1941 r.”

13:50 - dr Paweł Rokicki, „Podpułkownik Witold Światopełk-Mirski - cenny agent Grażyny Lipińskiej w siatce wywiadu AK na Białorusi ”

14:10 - prof. Piotr Niwiński, „Represje kobiet z konspiracji wileńskiej w czasie wojny i po jej zakończeniu”

14:30 - przerwa obiadowa

15:10 - prezentacja 5-6 części filmu „Grażyna Lipińska - Niepokonana”

15:30 - dyskusja panelowa z udziałem osób znających Grażynę Lipińską: hm. Maria Dekert ZHR (psychoterapeuta, b. szczerpowa szczerpu „Leśne Plemię” ZHR, w strukturach którego działa 17 Rozwadowska Drużyna Harcerska im. Grażyny Lipińskiej), Elżbieta Dudzińska (b. dyrektor Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej), Ewa Szakalicka (reżyser filmowy) - prowadzenie Adam Hlebowicz

16:45 - zakończenie

27 listopada 2025 r.

12:00 - uroczystość złożenia wieńca z udziałem przedstawicieli władz IPN przy tablicy pamięci ppłk Grażyny Lipińskiej przy Placu Przymierza 8 na Saskiej Kępie

13:30 - warsztaty dla pracowników oddziałowych Biur Edukacji Narodowej z całej Polski w Centrum Edukacyjnym Przystanek Historia im. Janusza Kurtyki przy ulicy Marszałkowskiej 21/25 w Warszawie

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

30. rocznica śmierci Grażyny Lipińskiej - niezłomnej patriotki, bohaterki najnowszej historii Polski - Warszawa, 26 listopada 2025. Fot. Marcin Jurkiewicz (IPN)

[Grażyna Lipińska - broszura](#)

1902—1995

Grażyna Lipińska

Życiorys XX wieku

*„Wszystko rozmywało się we mgle.
Przeszłość wymazywano, o fakcie wymazania
zapominano, i kłamstwo stawało się prawdą.”*

— George Orwell, 1984 r.

Pliki do pobrania

[Grażyna Lipińska - broszura \(pdf, 925.67 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Armia Krajowa, Harcerze, Kobiety, obozy koncentracyjne

Rocznica